

ਉਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 151 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਂ।

(22) ਚੌਥਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਦਾ ਝਗੜਾ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ, ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ. ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3 ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(23) ਆਖਰੀ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਡੀਕ੍ਰੇਟਲ ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਦੀ ਰਕਮ.

(24) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। 3,275.20 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਸਮੁੱਚੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿਓ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਐਸਐਸ ਸੰਪਾਦਾਲੀਆ ਸੀ.ਜੇ.ਐੱਡ ਡੀ.ਐਸ.ਤੋਵਤੀਆ, ਜੇ.

ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ।- ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ,- ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 134 .

ਦਸੰਬਰ 17, 1982।

Chanan Singh v. Jangir Kaur (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1974 ਦਾ II)—ਸੈਕਸ਼ਨ 125— ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਾਲੀਅਮ III, ਚੈਪਟਰ 7-ਏ, ਨਿਯਮ 1— ਕਾਰਵਾਈ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ— ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ—ਕੀ ਅਪਰਾਧਿਕ—ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ —ਕੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ— ਬਿਨੈਕਾਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ— ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ—ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੇ ਚੈਪਟਰ IX ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਧਾਰਾਵਾਂ 125 ਤੋਂ 128 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਅਨੁਦਾਨ, ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 126 ਦੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਫੌਰਮ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੋਣਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 399 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਸਦੀ ਸ਼ੇਧ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 401 ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਵਾਲੀਅਮ III ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 7-ਏ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮੂਲ ਚਰਿੱਤਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ IX ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਨ।

(ਪਾਰਾ 4, 5, 6 ਅਤੇ 7)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਸਮੀ ਸਿਵਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਵਿਧੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਰਸਮੀ ਸਿਵਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਨਾ ਤਾਂ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਕੋਨਾ-ਪੱਥਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤੇ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਭੱਤੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ

Chanan Singh v. Jangir Kaur (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਹ ਅਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਘਟਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਅਟੱਲ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨੀਂਹ-ਪੱਥਰ ਹੈ, ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬੇਸ਼ਰਾਰ ਪਤਨੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤੰਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀਤਾਵਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 8, 9, 10 ਅਤੇ 13)।

ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਾਸ ਬਨਾਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਗੂਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, 1978 CrL. ਐਲਜ਼ੇ 385

ਇਸ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ:

13 ਮਈ, 1982 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ 17 ਦਸੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਐਸ. ਤੇਵਤੀਆ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 19 ਜਨਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

401 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਰਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 31 ਨਵੰਬਰ, 1979 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ.ਐਸ. ਚੱਠਾ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਬਠਿੰਡਾ, ਮਿਤੀ 30 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਪੀ.ਸੀ. ਸਤੰਬਰ, 1977 ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ -ਰੁ. ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੇਨਸੈਮ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਜੋਂ

ਜੇਠਾਰ ਸਿੱਤਲ, ਪਵਨ ਥਾਂਸਲ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਟੀ.ਐਸ.

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ

1.) ਕੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲੀਆਂ 1 ਸਿਵਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

2. ਲਿਮਿਟਡ ਲਈ; ਪੂਰਵ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਲੇ ਕਲੋਫੂ ਲਈ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ 200 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ

ਕੋਡ। ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। [0 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਸਿਰਫ਼। ਉਸਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ

(2) AIR 1969 Delhi 298

Chanan Singh v. Jangir Kaur (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਬੱਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੋਵੇਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਏ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਤੇਵਤੀਆ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਸੀ: ਪਤਨੀ 'ਤੇ ਝੁਕੀ ਹੋਈ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੇ ਕੁਝ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ ਉਕਤ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 1898 ਦੀ ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਦੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਮਿਤ ਅਧਿਆਇ IX ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਨੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 125 ਦੇ ਪੰਜ ਉਪ-ਸਬੰਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਰਡਰ ਲਈ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਲੋੜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਗਲੀ ਧਾਰਾ 126 ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੁਕਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ-ਕੋਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 127 ਫਿਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਧਿਆਏ ਦੀ ਆਖਰੀ ਧਾਰਾ 128 ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ।

4. ਹੁਣ ਅਧਿਆਇ IX ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਧੀ, ਅਨੁਦਾਨ, ਤਬਦੀਲੀ, ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 126 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਬੂਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਮਨ-ਕੋਸਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 125 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਫੋਰਮ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੋਣਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 399 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਸਦੀ ਸੋਧ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 401 ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

5. ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਾਲੀਅਮ III ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 7-ਏ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ,

(2) AIR 1969 Delhi 298

Chanan Singh v. Jangir Kaur (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸੰਭਾਵੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦਾ ਹੈ”,

6. ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੰਦ ਲਾਈ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਈ ਮਿਸ਼ਰਾ, (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਪਾਸਿੰਗ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸੀ, ਸੰਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਬਿਤ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਧਿਆਇ XXXVI ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਕੋਡ ਸਨ, ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਡਰਿਊ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਲੀਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਪੈਡੈਂਟ ਹੈਕਾਰਵਾਈ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ, ਪਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਸਾਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਹਨ। ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਭਜਨ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਮੇਜਰ ਸੰਤੋ ਸਿੰਘ, (2) ਦੁਆ, ਸੀ.ਜੇ., ਨੰਦ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ :-

“* * *. ਮੈਨੂੰ ਧਾਰਾ 488, ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਝਿਜਕ ਹੈ। ਪੀ.ਸੀ., ਧਾਰਾ 134 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ, ਮੈਨੂੰ ਅਧਿਆਇ XXXVI ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਜਾੜ ਵਾਲੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਣਗੌਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਨਿਰਣਾ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ, ਬਦਨਾਮ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਆਮ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(7) ਇਹ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੂਰਵ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ

(2) AIR 1969 Delhi 298

Chanan Singh v. Jangir Kaur (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਆਇ IX ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੁਭਾਅ ਦੀਆਂ ਹਨ।

(8) ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਰਸਮੀ ਦੀਵਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਵਿਧੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਰਸਮੀ ਸਿਵਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਖ਼ਤ * ਨਿਯਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟ੍ਰਿਸਟੀਕੋਣ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। *Norb et* ਵਿੱਚ

Chanan Singh v. Jangir Kaur (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਕਿਸਪੱਟਾ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਟੇਰਸਾ ਕੋਰਕੋਟਾ (3) ਪੁਰਾਣੀ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 488 ਦੇ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਪਰ ਉਕਤ ਅਧਿਆਏ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਵਲ ਪੀਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਆਦੇਸ਼ VI, VII ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ VIII, ਸਿਵਲ ਪੀ. *ਸੀ., ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਐਸ. 488, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰੋ”

(9) ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਕੋਨਾ-ਪੱਥਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਹੋਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਈ ਤਾਹਿਰਾ ਬਨਾਮ ਅਲੀ ਹੁਸੈਨ ਫਿਸਲੀ ਚੋਥੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (4) ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ :-

“ਸੈਕਸ਼ਨ 125, ਇਸਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ, ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਣਗਹਿਲੀ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤੇ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਭੱਤੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 125, ਸੀ.ਆਰ. PC ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਮਰੱਥਾ ਜਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਘਟਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨੀਂਹ-ਪੱਥਰ ਹੈ, ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਹਨ।

(10) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬੇਸ਼ਕਾਰਾ ਪਤਨੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹੋਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ

(3) 1971 CrI. ਐਲਜੇ 1496 (ਉੜੀਸਾ)।

(4) ਏਆਈਆਰ 1979 ਐਸਸੀ 362

ਇਸ ਲਈ ਤੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਰ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਬਾਈ ਤਾਹਿਰਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਬਰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :-

“ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ, ਸਾਨੂੰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ, ਅਰਥਾਤ, S. 125, Cr. ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਾਢੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀਸੀ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਲਈ ਮੰਗੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਹੋਣ ਅਤੇ

ਜਦੋਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਔਰਤਾਂ ਵਾਂਗ, ਕਲਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (3) ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਰਬ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ ਜੋ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਮਾਪ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, S. 125 ਅਤੇ ਭੈਣ ਧਾਰਾਵਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਇਆਲੂ ਵਿਸਤਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੋਂ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

"ਇਸ ਖੁੱਲ੍ਹੇ-ਭੁੱਲ੍ਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਕਦਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬੋਝ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(11) ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਭਾਰ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਲਨ ਬਨਾਮ ਬਾਬੁਰਾਓ ਯਸ਼ਵੰਤ ਜਾਧਵ (5) ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਆਰਾਮ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਵਲ ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਜੋੜਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਬੋਦੈਬੀ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਖਾਦਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਉਸਨਬਾਈ ਬਨਾਮ ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਦੀਗਰ (7)।

(5) 1981 CrI. ਐਲ ਜੇ 184

(6) 1978 CrI. ਐਲਜੇ 1555

(7) 1981 CrI. ਐਲਜੇ 110

(12) ਇੱਕ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਿਸ਼ੰਤਰ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਗੂਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (8)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਖਤ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਜੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਰਜ ਕਰਾਂਗਾ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਵੀ ਰਾਏ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਬਦੁਲ ਸਲੀਮ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਲੀਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਕਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ। ਨਜੀਮਾ ਬੇਗਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (9) ਨੇ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੂਰ ਤੋਂ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ।

(13) ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

Chanan Singh v. Jangir Kaur (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(14) ਸਾਰਥਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹੁਣ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਪਸ ਚਲੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

- ਐੱਸਐੱਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ.ਜੇ.ਐੱਡ ਆਈ.ਐੱਸ . ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.
ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,
ਬਨਾਮ
ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।
ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 1578 .
10 ਜਨਵਰੀ 1983

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1934 (ਹਰਿਆਣਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ)—ਨਿਯਮ 13.1, 13.7 ਅਤੇ 13.8 — ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਗਲੇ ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਤਰੱਕੀ — ਨਿਯਮ 13.7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਚੀ B. 1 ਦੀ ਤਿਆਰੀ — ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ

- (8) 1978 CrI LJ 385.
- (9) 1980 CrI. ਐਲਜ਼ੇ 232.